

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT **SOCIOLOGIA**

Coordinació: Paquita Sanvicén

Any acadèmic 2014-15

Informació general de l'assignatura

Denominació	SOCIOLOGIA
Codi	101746
Semestre d'impartició	primer semestre
Caràcter	Bàsica
Nombre de crèdits ECTS	6
Crèdits teòrics	0
Crèdits pràctics	0
Coordinació	Paquita Sanvicén
Horari de tutoria/lloc	a determinar amb els alumnes el primer dia de classe
Departament/s	Geografia i Sociologia
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	L'assignatura té 150 hores de càrrega de treball. 60 hores de treball presencial a l'aula i 90 hores de treball autònom fora de l'aula
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català
Horari de tutoria/lloc	a determinar amb els alumnes el primer dia de classe
Adreça electrònica professor/a (s/es)	psanvicen@geosoc.udl.cat

Paquita Sanvicén
Dídac Mateo (grup mitjà C)

Informació complementària de l'assignatura

ASPECTES QUE CAL TENIR EN COMPTE

La correcció i la qualitat de l'expressió oral i escrita, són elements importants per a l'exercici professional. Per tant, cal tenir assolides les competències comunicatives adequades. S'exigirà a l'alumnat des del primer moment una redacció i una ortografia correctes.

Tallar i copiar, sense citar ni que quedi justificat, plagiar especialment en totes les seues maneres de fer-ho, són accions que no permeten el desenvolupament del pensament i la reflexió. Es penalitzaran totes des del primer moment. La reiteració pot ser motiu de suspendre l'assignatura.

L'atenció dins l'aula i la participació en l'aprenentatge és igualment important, per tant no es permetrà utilitzar les eines tecnològiques a l'aula per altres usos que no siguin els acadèmics.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

Com a suport complementari a l'assignatura de Sociologia i a la de Metodologia i Tècniques Quantitatives funciona el Seminari de Reflexió sobre Sociologia Contemporània, vinculat al grup de recerca consolidat GESEC, en què es fan trobades d'aprofundiment al voltant d'un autor o tema específic al llarg del curs. La periodicitat de les trobades s'acordaran en la primera reunió del Seminari. La finalitat és posar a l'abast de l'alumnat un espai d'aprenentatge informal complementari on poder tractar, aprofundir, i compartir opinions, amb el grup de persones interessades que hi vulguin participar, en aspectes actuals socialment rellevants per a la seua formació. La participació és voluntària.

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Familiaritzar els i les alumnes amb els conceptes fonamentals de la teoria sociològica i la seua aplicació pràctica.
2. Conèixer els referents teòrics bàsics de la Sociologia, clàssics i contemporanis, que aporten elements indispensables per comprendre la realitat social i els seus canvis.
3. Adquirir consciència de la necessitat que té el treballador social de tenir eines amb què pugui analitzar la realitat en què haurà d'actuar, reflexionar i argumentar de manera fonamentada i rigorosa.
4. Adquirir capacitat d'anàlisi per explicar els canvis actuals i analitzar les seues conseqüències en la societat actual.
5. Adquirir capacitat de reflexió crítica sobre els fenòmens socials (locals, globals) en què viu l'alumnat, com a persona i com a futur treballador social

Competències

1. Aprenentatge autònom per mitjà de l'anàlisi bibliogràfica, la reflexió personal sobre l'observació dels contextos socials i l'ús de les tecnologies com a eines de consulta i recerca de fonts
2. Treball individual i en equip
3. Capacitat crítica, d'anàlisi i síntesi, d'organització i planificació
4. Adquisició, de manera reflexionada, d'una visió objectiva i no estereotipada d'elements socialment marcats com ara el gènere, les desigualtats, les diferències socials, culturals, lingüístiques..
5. Capacitat d'anàlisi i avaluació dels problemes i necessitats socials presents en la societat, a nivell local i global.
6. Capacitat d'explicació i argumentació oral i per escrit, amb qualitat lingüística.

Continguts fonamentals de l'assignatura

TEMA 1. LA PERSPECTIVA SOCIOLÒGICA, UNA MANERA D'ANALITZAR, ENTENDRE I EXPLICAR EL MÓN

- 1.1. La naturalesa, l'abast i les característiques de la sociologia.
- 1.2. Pensar sociològicament, per què? Coneixement, interpretació i transformació de la societat.

TEMA 2. LES DIMENSIONS DE LA SOCIETAT. TRANSFORMACIONS ECONÒMIQUES I CULTURALS I AFECTACIONS SOCIALS.

- 2.1. Reptes i problemàtiques actuals. Mirar la realitat. La construcció de la realitat social i la construcció social de la realitat.
- 2.2. El canvi en la societat contemporània. L'espai i el temps. La tecnologia. Transformacions dels escenaris socials i educatius, dels hàbits, referents, trajectòries i models de vida de les persones.
- 2.3. De l'accés a la informació a estar informats. D'estar connectats a comunicar-se. Diferències entre l'opinió i evidència.
- 2.4. Societats multiètniques, multiculturals i multilingües. Societats inclusives i interculturals. Relacions, conflictes, consensos i adaptacions. Avenços i retrocessos: violència, racisme, xenofòbia, homofòbia...
- 2.5. Les noves cares de les desigualtats socials: edat, gènere, ètnia, accés al treball, accés a l'educació, accés a la comunicació, competències lingüístiques.
- 2.6. Projectes i intervencions socials d'administracions i entitats del territori. Organitzacions simples i complexes que treballen en actuacions de caràcter social.

Eixos metodològics de l'assignatura

L'enfocament metodològic a l'aula serà col·laboratiu. S'utilitzarà la metodologia de l'aprenentatge invers que requereix una bona dosi d'implicació de l'alumnat des del primer dia. Les classes magistrals seran les mínimes imprescindibles i es potenciarà el treball autònom de l'alumnat i la cerca d'informació i dades i la seua participació a l'aula.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Setembre	GRUP GRAN	GRUP MITJA	TASQUES	PRESENTACIÓ A CLASSE
1 setmana	Presentació assignatura Inici tema 1.1. La naturalesa, l'abast i les característiques de la sociologia.		Tasca Introductòria 1 Obligatòria. Es corregeix però no s'avalua Lliurament de la tasca: 17 de setembre	Participació a classe

2 setmana	1.2. Pensar sociològicament, per què? Coneixement, interpretació i transformació de la societat.	Lectura 1. "hombre y sociedad" de La explicación Sociològica. Felix Tezanos (penjada al campus virtual)			
3 setmana	1.2. Pensar sociològicament, per què? Coneixement, interpretació i transformació de la societat.	Lectura 2. "La promesa" p. 22-43 de La imaginación sociològica de Charles Wright Mills (penjada al campus virtual)	Tasca Introductòria 2. Obligatòria. Es corregeix però no s'avalua Lliurament de la tasca: 1 octubre		
Octubre					
4 setmana (del 6 octubre al 10 octubre)	8 octubre GRUP GRAN 2.1. Reptes i problemàtiques actuals. Mirar la realitat. La construcció de la realitat social i la construcció social de la realitat. Concepte de realitat social i implicacions Power point "Realitat, percepció i conseqüències socials"	9 octubre GRUPS MITJANS A i B Grup gran continuació dia anterior Debat sobre la problemàtica social d'avui. Cadascú ha de portar pensat tres problemes concrets i argumentada la seua repercussió social.			
5 setmana (del 13 al 17 d'octubre)					

<p>Activitat complementària "Els camps de batalla de les dones durant la Guerra Civil al territori de Lleida. Record, oblit i transferència." 15 d'octubre tarda (dimecres) 18 d'octubre matí (matí) (Consulteu programa)</p>	<p>15 d'octubre GRUP GRAN</p> <p>2.1. Reptes i problemàtiques actuals. Mirar la realitat. La construcció de la realitat social i la construcció social de la realitat.</p> <p>El paper de la tecnologia i els nous sistemes de comunicació.</p>	<p>16 d'octubre GRUPS MITJANS A i B Grup gran continuació dia anterior</p> <p>Lectura 3: Caceres,D. (2010) La construcción social de la realidad en los nativos digitales. Prisma Social, núm. 3.</p>		
<p>6 setmana (del 20 al 24 d'octubre)</p>	<p>22 d'octubre GRUP GRAN</p> <p>2.2. El canvi en la societat contemporània. Noció de canvi social. Exemples de canvis en la societat contemporània:</p> <p>Globalització Legislació Tecnologia</p>	<p>23 d'octubre GRUPS MITJANS A i B Grup gran continuació dia anterior</p> <p>Debat sobre els canvis fonamentals en la societat democràtica. Cadascú ha de portar pensat tres canvis socials concrets i argumentat la seua repercussió social.</p>	<p>Tasca Obligatòria 01 amb avaluació (nota). Triar un dels canvis. Ha d'argumentar perquè el tria i resseguir, de manera argumentada, amb bibliografia, etc. les causes del canvi, els agents i les afectacions socials. Treball individual o per parelles. (cada persona o parella ha de triar un</p> <p>Lliurament: darrer dia de la novena setmana: 14 de novembre a les 24 h de la nit. (c.e. campus virtual) (correspon a "desenvolupament d'un punt de programa" de l'apartat Avaluació)</p>	
<p>7 setmana (del 27 al 31 d'octubre)</p>	<p>29 octubre GRUP GRAN</p> <p>2. El canvi en la societat contemporània. (continuació i aprofundiment en els aspectes encetats la setmana anterior)</p>	<p>30 d'octubre GRUP MITJÀ A i B Grup gran, continuació anterior</p> <p>Tasca a classe amb professora per enfocar el tema triat per desenvolupar per a la tasca obligatòria 01 amb avaluació</p>		
<p>Novembre</p>				
<p>8 setmana (del 3 al 7 de novembre)</p>				

<p>Lectures que treballarem: Joves i sexe</p>	<p>5 de novembre GRUP GRAN</p> <p>2.2. El canvi en la societat contemporània.</p> <p>De la no percepció de la violència a la socialització en la violència. (de gènere, domèstica, cyberbulling, xenofòbia, homofòbia...)</p>	<p>6 de novembre GRUP MITJÀ A i B</p> <p>Grup gran, continuació anterior</p> <p>Continuació del tema amb aportacions de l'alumnat. Debat sobre els documents, casos que porti l'alumnat. Cadascun ha de portar articles, referències, etc. sobre algun aspecte de la violència que vulgui que es tracti a classe.</p>		
<p>9 setmana (del 10 al 14 de novembre)</p>	<p>Dimecres 12 de novembre</p> <p>2.3. De l'accés a la informació a estar informats. D'estar connectats a comunicar-se. Diferències entre l'opinió i evidència.</p> <p>(lectura entrevistes Bauman enviades c.e.)</p>	<p>Dijous 13 de novembre</p> <p>Continuació intercanvi coneixements sobre</p> <p>Informació Comunicació Opinió Evidència</p>		
<p>10 setmana (del 17 al 21 de novembre)</p>	<p>Dimecres 19 de novembre</p> <p>2.4. Societats multiètniques, multiculturals i multilingües. Societats inclusives i interculturals. Relacions, conflictes, consensos i adaptacions.</p> <p>Treball a classe sobre les lectures de les cartes 39 i 41 del llibre Bauman Z. (2011) 44 cartas desde el mundo líquido. Barcelona, Paidós</p>	<p>Dijous 20 de novembre</p> <p>Continuació del dia anterior</p>	<p>2a Tasca obligatòria 02 amb avaluació (nota)</p> <p>Tasca sobre una lectura obligatòria, amb ampliació tema i elaboració d'un document de síntesi i reflexió (individual i/o per parelles) (és penjat a l'espai assignatura sakai)</p> <p>Lectura del llibre Per què tothom me mira això del cap? Lliurament: 21 de novembre, a les 24 h nit. (c.e. sakai)</p>	

<p>11 setmana</p>	<p>Dimecres 26 novembre / 14</p> <p>2.4. Societats multiètniques, multiculturals i multilingües. Societats inclusives i interculturals. Relacions, conflictes, consensos i adaptacions. Avenços i retrocessos: violència, racisme, xenofòbia, homofòbia...</p> <p>Tasca de reflexió per a la classe: -En què penso quan sento la paraula Immigració? -On sento parlar d'immigrants? -Què sento que es diu quan es parla d'immigrants i immigració? -Què en se? -Quines preguntes tinc? -Què vull saber?</p>	<p>Dijous 27 de novembre</p> <p>Continuació de l'anterior</p>		
<p>Desembre</p>				
<p>12 setmana</p>	<p>Dimecres 3 de desembre</p> <p>2.5. Les noves cares de les desigualtats socials: edat, gènere, ètnia, accés al treball, accés a l'educació, accés a la comunicació, competències lingüístiques.</p>	<p>Dijous 4 de desembre</p>		

13 setmana	Dimecres 10 de desembre 2.5. Les noves cares de les desigualtats socials: edat, gènere, ètnia, accés al treball, accés a l'educació, accés a la comunicació, competències lingüístiques.	Dijous 11 de desembre DIA DEDICAT JORNADA BAUMAN Les classes se substitueixen per la jornada		
14 setmana	Dimecres 17 de desembre 2.6. Projectes i intervencions socials d'administracions i entitats del territori. Organitzacions simples i complexes que treballen en actuacions de caràcter social. Tercer sector Presentació de projectes d'entitats a classe	Dijous 18 de desembre LLIURAMENT TASCA SOBRE LA VIOLÈNCIA 23 DE DESEMBRE abans de les 24h. 2.6. Projectes i intervencions socials d'administracions i entitats del territori. Organitzacions simples i complexes que treballen en actuacions de caràcter social. Quines entitats coneixem? Què fan?		
Gener				
15 setmana (del 7 al 9 de gener)	Dimecres 7 de gener GRUP GRAN Presentacions a classe	Dimecres 8 de gener GRUP MITJA A, B i C i grup gran Presentacions a classe continuïtat anterior	4a Tasca O4 obligatòria i amb avaluació Lliurament el dia 7 de gener a les 24 h (c.e. sakai)	Presentació informe a l'aula, punt 2.6 programa (per parelles)

Sistema d'avaluació

En l'assignatura es treballa amb avaluació contínua. Es desenvoluparan diferents tasques, de les quals quatre seran obligatòries i puntuaran per nota. Durant la primera quinzena del curs s'explicarà quines són aquestes 4 tasques i el calendari en què s'hauran d'executar i presentar.

En cada tema es faran també altres tasques puntuals. Són obligatòries, tot i que no es puntuaran encara que es corregiran i lliuraran. Tanmateix, si s'han desenvolupat totes correctament, poden servir per apujar la nota (un 10%), en els casos que l'assignatura s'hagi aprovat amb les puntuacions de les 4 tasques obligatòries. No es pot aprovar l'assignatura sense haver desenvolupat i presentat en el període corresponent les 4 tasques obligatòries.

Tipus de tasques obligatòries amb nota	Percentatge
Tasca reflexió, argumentació i desenvolupament (individual i/o per parelles)	20%

Tasca sobre una lectura obligatòria, amb ampliació tema i elaboració d'un document de síntesi i reflexió (individual)	30%
Desenvolupament d'un punt de programa (individual)	30%
Cerca informació, elaboració i presentació informe a l'aula, punt 2.6 programa (per parelles)	20
Tasques no obligatòries correctament resoltes (només aprovats)	10%

Bibliografia i recursos d'informació

BIBLIOGRAFIA (al llarg del quadrimestre es donaran, si escau, altres referències i documents per treballar aspectes puntuals del temari i les tasques)

- ABDEL-FATTAH, R.(2008): *Per què tothom em mira això del cap?* La Galera, Barcelona,
- BAUMAN, Z. (2005): *Identidad*. Buenos Aires:Losada
- BAUMAN, Z. (2006): *Vida líquida*. Paidós, Barcelona
- BAUMAN, Z (2011): *44 cartas des del mundo líquido*. Paidós, Barcelona
- BECK, U. (2002) *La sociedad del riesgo global*. Siglo XXI, Madrid
- BERGER, P. & LUCKMANN, T. (1994): *La construcción social de la realidad*. Buenos Aires: Amorrortu editores.
- CARVAJAL, I (2011): *Igualdad y prevención de la violencia de género en la adolescencia*. Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad
- CASTELLS, M. (2005): *La sociedad red, I*, Alianza, Madrid
- CASTELLS, M. (2006): *La sociedad red II*, Alianza, Madrid
- CEA d'ANCONA, M.A.; VALLES MARTINEZ, M. (2012) *Evolución del racismo y la xenofobia en España* (informe 2011), Madrid: Ministerio de Trabajo e Inmigración.
- CASTELLS, M. (2006): *La sociedad red III*, Alianza Madrid
- COLECTIVO IOE (2013): "Diversidad funcional en España. Hacia la inclusión en igualdad de las personas con discapacidades", *Revista Española de Discapacidad*, 1 (1): 33-46. <http://sid.usal.es/idocs/F8/ART20068/ioe.pdf>
- DDAA (2012) *Societat catalana, 2011* Barcelona: Associació Catalana de Sociologia
- FALCON, L. (2013): *En busca de nuevas narraciones. La mirada de los medios de comunicación ante la adolescencia*. Revista Estudios de la Juventud, núm. 101, INJUVE, Madrid
- FEIXA, C. (2001) *Generació @ La joventut al segle XXI*. Generalitat de Catalunya
- FERNANDEZ ENGUITA, M. (2009) *Educación en tiempos inciertos*. Morata, Madrid
- GALLEGO, F. (2001). *Aprender a generar ideas*. Barcelona: Paidós.
- GENERALITAT DE CATALUNYA (2014): *Estat de la joventut, 2013*. Barcelona: Observatori de la Joventut
- GIL CALVO, E. (2001): *Nacidos para cambiar. Como construimos nuestras biografías*. Taurus, Madrid
- GINER, S. (1998): *La societat catalana*, Institut d'Estadística de Catalunya, Barcelona
- GINER, S. (2001): *Sociología*, Edicions 62, Barcelona

- GINER, S. (2003): *Teoría Sociológica clásica*, Ariel, Barcelona.
- GINER, S. (2003): *Teoría Sociológica moderna*. Ariel Sociologia, Barcelona
- GINER, S. (2013): *História del pensament social*. Ariel Ciències Socials, Barcelona
- Fundación Luís Vives (2012) *Anuario del tercer sector de acción social en España*
http://www.fundacionluisvives.org/servicios/publicaciones/anuario_2012/anuario_tsas/
- HERRERA GOMEZ, M. & JAIME CASTILLO, A. (2004): *Sociedades complejas*, Ariel, Barcelona
- IGLESIAS DE USESEL, J & TRINIDAD REQUENA, A. (2005): *Leer la sociedad* Tecnos, Madrid
- INNERARITY, D. (2013): *Un mundo de todos y de nadie*. Paidós Ibérica, Madrid
- INSTITUTO DE MIGRACIONES Y SERVICIOS SOCIALES. (1998): *Actitudes hacia los inmigrantes*. Ministerios de Asuntos Sociales, Madrid
- MAALOUF, A. (2003) *Identidades asesinas*, Madrid: Alianza editorial
- MAYORAL, D; MOLINA, F. SANVICEN, P (2005): *Diàlegs al voltant de la interculturalitat*. Pagès editors, Lleida
- MAYORAL, D.; MOLINA, F. SANVICEN, P. (2011): *El Àgora compartida. Democràcia i associacionisme de immigrants*. Lleida: Milenio
- MASJOAN, J.M. (2011): *Societat catalana 2011*. Associació Catalana de Sociologia, Barcelona
- MONTAGUT, T. (2007): *Societat catalana, 2007*. Associació Catalana de Sociologia, Barcelona
- MONTAGUT, T. (2008): *Societat catalana 2008*. Associació Catalana de Sociologia, Barcelona
- OBSERVATORIO NACIONAL DE TELECOMUNICACIONES (2013) *Informe de la sociedad en red 2012*
<http://www.ontsi.red.es/ontsi/es/estudios-informes/informe-anual-la-sociedad-en-red-2012-edici%C3%B3n-2013>
- RAMIREZ, A. (2011): *La trampa del velo. El debate sobre el uso del pañuelo musulmán*. Madrid: Catarata
- SAMPER, L. (coord) Agusti, A. & Domingo, J. & Garreta, J. & Mayoral, D. & Molina, F. (2002): *Integració social dels immigrants a Lleida: noves i velles migracions*, Pagès editors, Lleida
- SANVICEN, P. MAYORAL, D., MOLINA, F. (2013): "Dones immigrants i estratègies de sociabilitat. Entre la reivindicació, la resistència i la reconstrucció personal i grupal." Actes del VI Congrés Internacional de Sociologia pàg. 2406-2425. http://acs-congres.espais.iec.cat/files/2013/11/congres_sociologia_02.pdf
- SANVICEN, P. (1999): "Cultures en contacte a Catalunya". *Revista catalana de sociologia* núm. 10 p. 23-56
- SINDIC DE GREUGES (2012): *Informe sobre la pobresa infantil a Catalunya*. Sindic de Greuges, Barcelona
<http://www.sindic.cat/site/unitFiles/3346/Informe%20sobre%20pobresa%20infantil%20setembre%202012.pdf>
- SUBIRATS, M. (2010): *Societat catalana 2010*. Associació Catalana de Sociologia, Barcelona